

Capitolul III

FUNCTII SPECIALE

1. Să se calculeze integrala: $I = \int_0^{\infty} \frac{x^2 dx}{(1+x^6)^3}$.

Soluție:

Notăm $\frac{1}{1+x^6} = t$. Dacă $x = 0, t = 1$ și dacă $x = \infty, t = 0$. Din

substituția făcută observăm că: $x = \left(\frac{1-t}{t}\right)^{\frac{1}{6}}$ de unde $dx = \frac{1}{6} \left(\frac{1-t}{t}\right)^{-\frac{5}{6}} \left(-\frac{1}{t^2}\right) dt$.

Integrala devine: $I = \frac{1}{6} \int_0^1 \left(\frac{1-t}{t}\right)^{\frac{1}{3}} t^3 \left(\frac{1-t}{t}\right)^{-\frac{5}{6}} \frac{1}{t^2} dt = \frac{1}{6} \int_0^1 t^{\frac{3}{2}} (1-t)^{-\frac{1}{2}} dt$.

Din $p-1 = \frac{3}{2}$ și $q-1 = -\frac{1}{2}$ obținem $p = \frac{5}{2}$ și $q = \frac{1}{2}$.

Deci $I = \frac{1}{6} B\left(\frac{5}{2}, \frac{1}{2}\right) = \frac{1}{6} \frac{\Gamma\left(\frac{5}{2}\right) \Gamma\left(\frac{1}{2}\right)}{\Gamma(3)} = \frac{1}{6} \frac{\frac{3}{2} \Gamma\left(\frac{3}{2}\right) \Gamma\left(\frac{1}{2}\right)}{2} = \frac{\frac{3}{2} \frac{1}{2} \left(\Gamma\left(\frac{1}{2}\right)\right)^2}{12}$, de

unde $\left(\Gamma\left(\frac{1}{2}\right) = \sqrt{\pi}\right)$ obținem:

$$I = \frac{\pi}{16}.$$

2. Să se calculeze integrala: $I = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^6 x \cos^4 x dx$.

Soluție:

Notăm $\cos^2 x = t$; $\sin^6 x = (1-t)^3$; obținem $x = \arccos \sqrt{t}$, $dx = -\frac{1}{2\sqrt{t}\sqrt{1-t}} dt$.

Integrala devine:

$$I = -\frac{1}{2} \int_1^0 (1-t)^3 t^2 \frac{1}{\sqrt{t}\sqrt{1-t}} dt = \frac{1}{2} \int_0^1 t^{\frac{3}{2}} (1-t)^{\frac{5}{2}} dt = \frac{1}{2} B\left(\frac{5}{2}, \frac{7}{2}\right)$$

(din $p-1 = \frac{3}{2}$ și $q-1 = \frac{5}{2}$ obținem $p = \frac{5}{2}$ și $q = \frac{7}{2}$).

sau

$$I = \frac{1}{2} \frac{\Gamma\left(\frac{5}{2}\right)\Gamma\left(\frac{7}{2}\right)}{\Gamma(6)} = \frac{1}{2} \frac{\frac{3}{2} \frac{1}{2} \Gamma\left(\frac{1}{2}\right) \frac{5}{2} \frac{3}{2} \frac{1}{2} \Gamma\left(\frac{1}{2}\right)}{5!} \xRightarrow{\Gamma\left(\frac{1}{2}\right)=\sqrt{\pi}} I = \frac{3\pi}{512}.$$

3. Să se calculeze integrala: $I = \int_0^\infty \frac{dx}{1+x^8}.$

Soluție:

Notăm $\frac{1}{1+x^8} = t$. Observăm că, dacă $x = 0$, $t = 1$ și dacă $x = \infty$,

$t = 0$, din substituția făcută, $x = \left(\frac{1-t}{t}\right)^{\frac{1}{8}}$ de unde $dx = \frac{1}{8} \left(\frac{1-t}{t}\right)^{-\frac{7}{8}} \left(-\frac{1}{t^2}\right) dt$.

Integrala devine:

$$I = -\frac{1}{8} \int_1^0 t(1-t)^{-\frac{7}{8}} t^{\frac{7}{8}} t^{-2} dt = \frac{1}{8} \int_0^1 t^{-\frac{1}{8}} (1-t)^{-\frac{7}{8}} dt.$$

Observăm că $p-1 = -\frac{1}{8}$ și $q-1 = -\frac{7}{8}$, de unde $p = \frac{7}{8}$ și $q = \frac{1}{8}$.

Deci

$$I = \frac{1}{8} B\left(\frac{7}{8}, \frac{1}{8}\right) = \frac{1}{8} \frac{\Gamma\left(\frac{7}{8}\right)\Gamma\left(\frac{1}{8}\right)}{\Gamma\left(\frac{7}{8} + \frac{1}{8}\right)} = \frac{1}{8} \frac{\pi}{\sin \frac{\pi}{8}}. \quad (\Gamma(z)\Gamma(1-z) = \frac{\pi}{\sin \pi z} \text{ (ecuația$$

complementelor), $z = \frac{1}{8}$).

sau

$$I = \frac{\pi}{8 \sin \frac{\pi}{8}}.$$